

מן הַבְּמִיָּקָה הַצְּעִירָה.

צ. ז. היינברג. ספורים וציורים.
ספר ראשון. הוצאת אחיסרף, ורשה -
ברלין, חרע"ד.

איש אחד עזב את אשתו ובניו
גודד למחקים. שלח לה משם נמסמורין.
לאחר ארבע-עשרה שנה חזר האיש לעיר -
משובו קבל הבן פלגמה מאמו שישוב
הביתה לראות את אביו. שב הבן לביתו
ואמו מקבלת את פניו בבית התחנה. רואה
הבן שאמו מקושטת ומהודרת בבגדיה,
הוא מתלונן בלבו עליה. חשד נכנס בלבו,
כי בשביל אביו התקשמה. ואותו רעיון
מנקד כל העת במחו של הבן. ולבסוף
כשהוא רואה את אמו יוצאת מביתה,
הוא הולך בעקבותיה, ומדי ירניש כי
תשים פעמיה אל מי שהיה בעלה - הוא
הולך אחריה ומדבר על לבה שתמנע את
עצמה מזה, הוא מצוה שתשוב-ולשואו
האומללה הזאת אודבת את בעלה! והבן
עוין את אמו האומללה...

זהו כל הספור הראשון. ומסופרים
הדברים במין בהילות של אדם שנמרסו
ספנותיו. ובן זה, שבספור, אדם משונה
הוא וטרוי-עצבים, בכל רגע, שרפת בלבו,
זרם דם סורץ אל כוהו, "לחץ בלבו"
ופתאום, חמלה עולה בלבו ושוב "עוקץ
הד נוקב חוהו". ומה רעש? רע עליו
המעשה, שאמו, "אודבת עדיין את אביו
האכזר והרוצח".

לפי כל אותם הדברים המשונים
המסופרים כאן (המדונשים פעם ושתיים
ושלש) - אתה מכיר מיד את המתחיל עם
כל אפסות-כחזתיו.

והנה עוד ספור: בעל צעיר נוהה
אחרי אשתו הצעירה והיפה. והכל היה
יפה וטוב לזוג המאושר, אלא שארבעת

הילדים שלו נחלים ממנו את אשתו היפה,
והנה אירע כי בן אחד שלו חלה. והדבר
הזה כאלו אינו מובן כלל לבעל זה
הרוחף אחר אשתו, העיקר שהיא עצמה
„נמנעת הפעם מלחבק אותו".

אנשים משונים שכאלה רואה
המספר.

וכך עומד הבעל הצעיר על יד
עריסת בנו הנוסם ומתפלסף על מחלתו,
על קהות הרגשת האב שבו, על שעות
הדמדומים הלכותות ממנו בחוקה, על
אשתו המובעת בינו ואינה שמה לב
אליו וכו' וכו'.

וכך חחרים הדברים דה אחרי דה,
וישוב חקירות של מהיבך, ושוב דברי
רנשנות על, דמסה ונענעיים, על „יגנים
ופרמורים", על נכאים ודמדומים - ואין
לדבר סוף.

בכלל, סבץ משונה לנבוריו של
וינברג. מכיון שאיזו מחשבה או הרגשה
תוקפת אותם - שוב אינה פוסקת מהם,
והם מהרהרים והופכים בה כבואם
ובצאתם, בשנתם ובקומם, בבקר ובערב.
ואין זה משום שרעיון או רגש זה מפעם
בלבם ומרעיד את נפשם, אלא מין דברנות
לשמה היא, הכל נעשה ברצון המחנה,
נזר הוא על נבוריו וכך וכך - והם „עושים",
כלומר, מדברים, מהרהרים, מחשמים.

כך הוא נזר על הבן בספור
„מתוך אהבה שינקר גהטט ברעיון על
אהבת אמו לבעלה הגרוש; כך מחטט
הבעל בספור „על יד העריסה" מרגשותיו
עצמו, באהבתו לאשתו וקרירות רוחו ביחס
לבנו הנוסם. ורעיון אחד שליט גם במחו
של האב אכול-הספק (בספור „חשד"),
המתבונן אל הליכות בתו ומספק בצניעותה.

אב זה חוזר על רגש החשד שבו כמה
וכמה פעמים, לו לעצמו, לאשתו, לבתו,
וכל אשר יפנה, עד כדי הקאה, ונראה

שניהם פג, כל אותה מנגינת-הסלאיש של אהבה בת שיש עשרה שנה סוסקת-מלים אחדות של מהיבך ושירת ההייש הגעלה, חלום-העלומים ויפים-הכל נהפך „לצליל-פעמון, לשריקת-צעדים של אדם „המספק ומשרך את דרכו בעצלתים... ואותה נימת-העצב של אהבה כחבת רועדת גם בספור האהרון שבספר „ראייתו. אברהמילי ורחליה נהארסו זה לזה מתוך אהבה זכה ושהורה והגה הוסר „התנאים ופרה האהבה הולך ונובל, עד הגשמות הרכות הולך ונדעך... ולאחר ימים רבים שוב נפגשו שניהם והד-נכאים של אהבה נושנה חזר ונעוד בלב, והנפש תכלה לפלא-„להחיות את העבר“. רנע אחר ומהיצת השנים נעלמת, כל החיים עד יתה נראים למין סעוה, האושר שנתרהק נראה להם שוב קרוב לנפשמ.

אבל „רחליה נהפכה לנל של עצמות, והמות אורב לה... „ועכשו הכל עבר, אין כלום, אין כלום...“

כך נוצת שירת האהבה הכוזבת. שני הספורים האחרונים האלה הם באמת פרי רשמים חיים, אינו איני מימיות רפה של נפש מתודית בינונה מרפרפת עליהם, והדברים נוגעים עד הלב, ואלו לא בא קבץ הספורים אלא בשבילם - דינו.

ש. עגנון. והיה העקב למי שור. ספור עממי. היצאת י. ח. ברנר. ירושלים חרע"ג.

אחרי הספחת הסעודנת והדקה מן הדקה שמטפלת בדמדומי הרנשות, בסערות נפש ורעידותיה הסמיות מן העין אנו מניעים לספור העם.

במין נלם, שמדבר על-ידי השבעה... לא טוב ממנו גם הבודד בספור, לינת צדק. גם זה מדבר ומדבר עד כדי שעמום על שווא בודד וזר לכל, וכו' וכו'.

כל אלה הספורים המקומעים-מה שיש בהם מן ה„מציאות“-ערנו שוה פרמה ומה שיש בהם מן ה„דמיון“ קליפת השום. אין בהם אף ריח של שירה ואבק פיוט, אלא תהלה וסוסם דברי רנשות מרנות ונקרנות מטלת שעמים.

שונים מארבעת הציורים הראשונים- השנים האחרונים. כאן אנו עומדים ומתיחדים עם לב רנש חם, לב רועד ומפרכס. והדברים שם אף הם נונים ורכים, ועושים דושם של תהנת-עצב.

הדברים סוכבים על אהבה שלא באה. הנה שהרית ההיים בעצם והרה, הלב שהור ותם, האהבה עולה וסורהת בלב. שני יצורים רכים קושרים נפשותיהם זו בזו - ומי יעמד לשמן על דרכם? ואולם איזה מלאך-רע אורב להם, וענגנה סקדרת את שמי חייהם הזכים. אהבה גדולה בלתי-הנויה יוקדת בלב-והם נפרדים זה מזה בתנרת יד החיים האכזרית. השנים תולפות. הוא נשא אשה והוליד בנים - והיא עומדת להשתדך... כל אותן השנים הארוכות נשא „הוא“, יצחקיל (בספור „הביעו“) את „סוד אהבתו ולאחר שלש עשרה שנה הניע לנלות את סודו, ואותו החלום שלוה אותו כל ימי חייו שוב סרה בלבו ושוב הוא שומע „את סעמיה כקול הכנור“, הוא דולה מעיניה את סוד העכרי-סוד אהבה, והאושר שהתמהמה- בא סוף סוף, הרנעים היקרים זולפים להם בנחת, שתי הגשמות הנדחות ננאלו משבין... אבל השמן שוב אורב להם, בדמות הפרוזה שבתיים. היא מתהילה פהאום לדבר על עסקי אמה ושדוכה האהרון, הוא-על אשתו ובניו - וכל הקסם הנסוך על